

Gevoegde zaken T-9/96 en T-211/96

Européenne automobile SARL tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Mededinging — Distributie van motorvoertuigen — Onderzoek van klachten —
Beroepen wegens nalaten, tot nietigverklaring en tot schadevergoeding”

Arrest van het Gerecht (Eerste kamer) van 13 december 1999. II-3642

Samenvatting van het arrest

1. *Mededinging — Administratieve procedure — Onderzoek van klachten — Vaststelling van prioriteiten door Commissie — Inaanmerkingneming van communautair belang bij onderzoek van zaak — Beoordelingsvrijheid van Commissie — Verplichting tot motivering van besluit om klacht ad acta te leggen — Rechterlijke toetsing*
[EG-Verdrag, art. 190 (thans art. 253 EG); verordening nr. 17 van de Raad, art. 3]
2. *Beroep tot nietigverklaring — Middelen — Schending van wezenlijke vormvoorschriften — Onderzoek ambtshalve door rechter*
[EG-Verdrag, art. 173 (thans, na wijziging, art. 230 EG)]

3. *Mededinging — Administratieve procedure — Onderzoek van klachten — Inaanmerkingneming van communautair belang bij onderzoek van zaak — Beoordelingscriteria — Noodzaak om duidelijkheid te verschaffen omtrent rechtstoestand van betrokken sector — Sector distributie van motorvoertuigen — Mogelijkheid voor Commissie om, ingeval meerdere klachten tegen soortgelijke onrechtmatige gedragingen van verschillende ondernemingen zijn ingediend, slechts een daarvan te vervolgen — Mogelijkheid voor overige klagers om zich tot nationale rechter te wenden*
(Verordening nr. 17 van de Raad, art. 3)

1. Wanneer de Commissie besluit aan de bij haar op grond van artikel 3 van verordening nr. 17 ingediende klachten verschillende prioriteit toe te kennen, mag zij niet alleen de volgorde bepalen waarin de klachten zullen worden onderzocht, doch eveneens een klacht afwijzen wegens het ontbreken van voldoende communautair belang om het onderzoek van de zaak voort te zetten.

De discretionaire bevoegdheid waarover de Commissie daartoe beschikt, is echter niet onbeperkt. Wanneer zij besluit het onderzoek van een klacht niet voort te zetten, dient zij dit besluit te motiveren, waarbij die motivering voldoende nauwkeurig en gedetailleerd moet zijn om het Gerecht in staat te stellen een daadwerkelijke controle te verrichten op de uitoefening door de Commissie van haar discretionaire bevoegdheid om prioriteiten te stellen.

Die toetsing mag er niet toe leiden, dat het Gerecht zijn beoordeling van het communautair belang in de plaats stelt van die van de Commissie, doch is erop gericht na te gaan, of het litigieuze besluit niet op kennelijk onjuiste feite-

lijke gegevens berust, dan wel onwettig is wegens verkeerde toepassing van het recht, kennelijke beoordelingsfouten of misbruik van bevoegdheid.

2. Het Gerecht kan ambtshalve onderzoeken, of wezenlijke vormvoorschriften en inzonderheid door de communautaire rechtsorde verleende procedurele waarborgen zijn geschonden.
3. Voor de beoordeling van het communautair belang bij het onderzoek van een bij haar op grond van artikel 3 van verordening nr. 17 ingediende klacht moet de Commissie een afweging maken tussen de omvang van de schade die de gestelde inbreuk aan de werking van de gemeenschappelijke markt kan toebrengen, de waarschijnlijkheid dat zij het bestaan ervan kan aantonen en de omvang van de onderzoeksmaatregelen die nodig zijn om onder optimale voorwaarden haar toezicht op de eerbiediging van de artikelen 85 en 86 van het Verdrag (thans artikelen 81 EG en 82 EG) uit te oefenen.

Daartoe is het de Commissie toegestaan, niet alleen rekening te houden met de ernst van de gestelde inbreuk en de omvang van de onderzoeksmaatregelen die nodig zijn om het bestaan ervan te kunnen aantonen, doch ook met de noodzaak om met betrekking tot het in de klacht bedoelde gedrag duidelijkheid te verschaffen omtrent de rechtstoestand en om, gelet op het communautaire mededingingsrecht, de rechten en plichten vast te leggen van de verschillende marktdeelnemers die door dit gedrag worden geraakt.

Aangezien de respectieve rechten en plichten van de gevolmachtigde tussenpersonen, de automobielfabrikanten en de distributeurs zijn vastgelegd en gepreciseerd in groepsvrijstellingsverordeningen, in een mededeling van de Commissie alsmede in de rechtspraak van het Gerecht en het Hof, kan de Commissie zich in het kader van het onderzoek van een klacht inzake schending van artikel 85 van het Verdrag in

de sector distributie van motorvoertuigen, zonder een kennelijke fout te begaan, op het standpunt stellen, dat de nationale rechterlijke instanties en autoriteiten in staat zijn de in verzoeksters klacht gestelde inbreuken te behandelen en verzoeksters uit het gemeenschapsrecht voortvloeiende rechten te handhaven.

Wanneer zij wordt geconfronteerd met een situatie waarin op grond van vele gegevens de verdenking kan rijzen, dat verschillende grote ondernemingen die tot dezelfde economische sector behoren, in strijd met het mededingingsrecht handelen, mag de Commissie haar optreden dan ook op een van de betrokken ondernemingen concentreren en daarbij de marktdeelnemers die eventueel schade ondervinden van het onrechtmatig gedrag van de overige ondernemingen die in overtreding zijn, erop wijzen dat zij zich tot de nationale rechterlijke instanties dienen te wenden.